

Sygn. akt II UK 121/05

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z wniosku G. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 stycznia 2006 r.,
kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 19 stycznia 2005 r., sygn. akt III AUa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z 29 października 2003 r., oddalił odwołanie G. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 27 kwietnia 2000 r. odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, uznając, że nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o FUS”, ponieważ nie wykazała okresów składkowych z nieskładkowymi w wymiarze wymaganym do powstania prawa do tej renty. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 19 stycznia 2005 r., oddalił apelację ubezpieczonej, a w uzasadnieniu swego orzeczenia podzielił ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną dokonane w postępowaniu przed Sądem Okręgowym.

W kasacji od tego wyroku, wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie art. 57 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 13 ustawy o FUS przez błędną wykładnię pojęcia „niezdolność do pracy” oraz naruszenie art. 233 k.p.c. przez pominięcie orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i art. 286 k.p.c. „przez brak zobowiązania biegłych do wnikliwej analizy orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (...)” i wniosła o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu. Jako okoliczność, usprawiedliwiającą rozpoznanie kasacji wskazała fakt, iż „wskazane naruszenia przepisów postępowania są rażące, a w związku z tym skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁸ § 1 pkt 4 k.p.c.)” oraz powołano się na istnienie w sprawie potrzeby dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. art. 12 ustawy o FUS oraz art. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji”.

Sąd Najwyższy dokonując wstępnej oceny kasacji, wziął pod uwagę co następuje:

Wobec wejścia w życie z dniem 6 lutego 2005 r. ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), stosownie do jej art. 3, do złożenia kasacji i odmowy przyjęcia jej do rozpoznania od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Biorąc pod uwagę okoliczność, że kasacja w sprawie została złożona po upływie przepisanej prawem terminu, w pierwszej kolejności ocenie Sądu Najwyższego podlega zasadność postanowienia o przywróceniu terminu do wniesienia kasacji, wydanego przez Sąd Apelacyjny w dniu 18 maja 2005 r. Jak wynika z akt sprawy, zaskarżony kasacją wyrok z 19 stycznia 2005 r. został ubezpieczonej doręczony w dniu 11 marca 2005 r. (k. 116 akt), zatem przewidziany w art. 393⁴ § 1 k.p.c. miesięczny termin do wniesienia kasacji upłynął 11 kwietnia 2005 r. Błędną zatem, była informacja podana przez Sąd Apelacyjny,

zamieszczona w piśmie adresowanym do Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. (k. 126 akt), w wykonaniu postanowienia tegoż Sądu z 14 kwietnia 2005 r., iż „termin do wniesienia kasacji upływa 19 kwietnia 2005 r.”. Ta błędna informacja została przekazana w piśmie dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w G., zawiadamiającym radcę prawnego J. T. o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu w niniejszym postępowaniu kasacyjnym. Zważywszy na okoliczność, że pełnomocnik został zawiadomiony o ustanowieniu go w tym charakterze dopiero 21 kwietnia 2005 r., a kasację wraz z umotywowanym wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia złożył w placówce pocztowej w dniu 26 kwietnia 2005 r. należy uznać, że przywrócenie terminu do wniesienia kasacji przed Sądem Apelacyjnym było uzasadnione.

Przed dokonaniem oceny kasacji Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że wszystkie powołane w niej przepisy dotyczące postępowania kasacyjnego są wadliwe, ponieważ pełnomocnik ubezpieczonej, jako podstawę formułowania zarzutów kasacyjnych i okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji wskazał przepisy kodeksu postępowania cywilnego, które do wniesionego przezeń środka zaskarżenia nie mogą mieć zastosowania. Przepisy art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., art. 398⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 398⁸ § 1 pkt 4 k.p.c. są przepisami dotyczącymi skargi kasacyjnej, a nie kasacji, zostały wprowadzone z dniem 6 lutego 2005 r. poprzez art. 1 przytoczonej wyżej ustawy nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego z dnia 22 grudnia 2004 r., i – zgodnie z jej wyżej przytoczonym art. 3 – nie mają zastosowania do kasacji od wyroku wydanego przed dniem 6 lutego 2005 r. Mimo tej wadliwości, ponieważ wniesiona w sprawie kasacja spełnia formalnie wymagania art. 393³ k.p.c. Sąd Najwyższy, poddał ją ocenie stosownie do art. 393 k.p.c. Zgodnie z jego § 1, Sąd Najwyższy może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, względnie nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie lub jeśli kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Przedstawione zagadnienie wyjaśnienia wzajemnego stosunku pojęć: „niezdolność do pracy” i „umiarkowany stopień niezdolności” wraz z wykładnią powołanych przez skarżącego przepisów ustawy o FUS i ustawy o rehabilitacji, nie

wymaga rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, ponieważ było już przedmiotem analizy utrwalonego orzecznictwa (por. wyrok SN z 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03, OSNP 2004 Nr 19, poz. 340 – powołany przez skarżącego – oraz wyrok SN z 11 lutego 2005 r., I UK 177/04, OSNP 2005 r. Nr 18, poz. 290), a poglądy tam wyrażone nie prowadzą, wbrew twierdzeniom skarżącego, do żadnej rozbieżności w orzecznictwie, zachowując aktualność.

Druga z przedstawionych przez skarżącego, okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji – „oczywista zasadność” nie została przez skarżącego wykazana. Nie można za taką uznać podniesionego, i to w dodatku w sposób nieprecyzyjny – bez podania właściwego paragrafu art. 233 k.p.c. – zarzutu niewłaściwego zastosowania przez Sąd drugiej instancji art. 233 k.p.c., jak i naruszenia art. 286 k.p.c. poprzez „brak zobowiązania biegłych do wnikliwej analizy orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ubezpieczonej”. Judykatura konsekwentnie stoi na stanowisku, iż zaskarżone orzeczenie tylko wówczas w sposób rażąco narusza prawo, gdy naruszenie to jest widoczne ewidentnie, już „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dodatkowej analizy szczegółów sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publikowane), a o takiej sytuacji nie może być mowy w przypadku zaskarżonego wyroku. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że autor kasacji kwestionuje ocenę Sądu Apelacyjnego co do faktu zdolności ubezpieczonej do pracy, natomiast nie kwestionuje innego, istotnego w sprawie ustalenia tego Sądu, iż ubezpieczona nie posiada wymaganych przez przepis art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o FUS pięciu lat okresów składkowych i nieskładkowych (piąta i siódma strona uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego), a tym ustaleniem – stosownie do art. 393¹¹ § 2 k.p.c., - Sąd Najwyższy jest związany. Tak więc, nawet gdyby wnioskodawczyni została uznana za niezdolną do pracy (częściowo lub całkowicie), to i tak nie spełniłaby warunków do uzyskania prawa do renty. Ta okoliczność dowodzi oczywistej bezzasadności, wniesionej w sprawie kasacji. Zawarte w niej sformułowanie, iż „od decyzji sądowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zależy zwykle byt wnioskodawców (...)” nie może stanowić przesłanki uzasadniającej rozpoznanie kasacji w rozumieniu art. 393 § 1 k.p.c., zważywszy chociażby na okoliczność, że Sąd Najwyższy nie jest Sądem powszechnym, zwykłej, trzeciej instancji,

dokonującym ustaleń faktycznych, lecz jest Sądem powołanym do sprawowania kontroli prawidłowości stosowania prawa przez sądy powszechne (art. 183 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze sprost.) i art. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 393⁸ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.